Harapófogó, bizonytalanság és optimizmus – Így néz ki a magyar gazdaság helyzete vállalkozói szemmel

Szepesi Balázs - 2026. november

A vállalkozók saját helyzetük javulását várják, miközben nem számítanak a gazdasági környezet javulására. Akkor mire épül ez a derűlátás?

A gazdasági környezet természetes állapota a bizonytalanság – ez az elmúlt negyven évben néhány szerencsés időszakot kivéve mindig így volt. Az is gazdaságunk alapvonása, hogy a hazai vállalkozások döntő része az értékláncok kiszolgáltatottabb pozícióiban működik. Ez a nehéz terep azonban egyáltalán nem szomorú és nem is reménytelen. Ahogy az Összkép korábbi írásai is bemutatták, a sikeres alkalmazkodás, a kezdeményezés nem ritka kivétel a magyar gazdaságban, hanem annak szerves és gyakori eseménye.

300 cégvezető meglátásait összegzi a *Jelentés a Magyar Vállalkozásról - 2026*. Az eredmények jól mutatják, hogyan gondolkoznak a cégvezetők: hogyan értékelik teljesítményüket, milyennek látják jövőjüket, mit tartanak fontosnak a sikerhez.

Hermelin, az egyik legjellemzőbb magyar kisragadozó - Fotó: Takács András Attila – evfajai.nhmus.hu

Habár a magyar gazdaság különösen kitett a nemzetközi gazdasági hullámzásoknak, a vállalkozók mozgástere jelentős abban, hogy eldöntsék, hogyan alkalmazkodnak, milyen irányba építkeznek. Erre utal, hogy a sikeres és sikertelen céget nem koruk, méretük vagy ágazatuk különbözteti meg. Az ágazati mélyelemzések pedig egyértelműen azt mutatják, hogy a hasonló helyzetből induló, prosperáló vállalatok stratégiái között is jelentősek a különbségek. Azaz nem a kiindulóponton és nem is a

választott úton múlik az érvényesülés. A motiváció ereje, a viszonyok alapos ismerete, a beletett energia mennyisége számít – természetesen a tudáson és a szerencsén kívül.

Jelentés a Magyar Vállalkozásról – 2026

A Jelentés harmadik éve ad átfogó képet a vállalkozások helyzetéről és kihívásairól. A kutatás adatfelvétele 2026 április-júniusában történt. A munka négy fő pillére épült:

- Kérdőíves felmérés 303 válaszadóval és erre épülő elemzés;
- 40 mélyinterjúra épülő áttekintés az e-kereskedelemről, a gyártásra fókuszáló vállalkozások és a prémium cukrászműhelyek tevékenységéről;
- Részletes, adatgazdag összefoglaló a gazdasági helyzetről;
- Az elmúlt év vállalkozásokat érintő tanulmányaink, elemzéseinek tematikus áttekintése.

A kutatást az átalakulóban lévő MCC Vállalkozáskutatási Műhelye végezte, a részletes eredmények itt érhetőek el.

Öt fő üzenetben foglalható össze, hogyan is látják helyzetüket, lehetőségeiket a magyar vállalkozások:

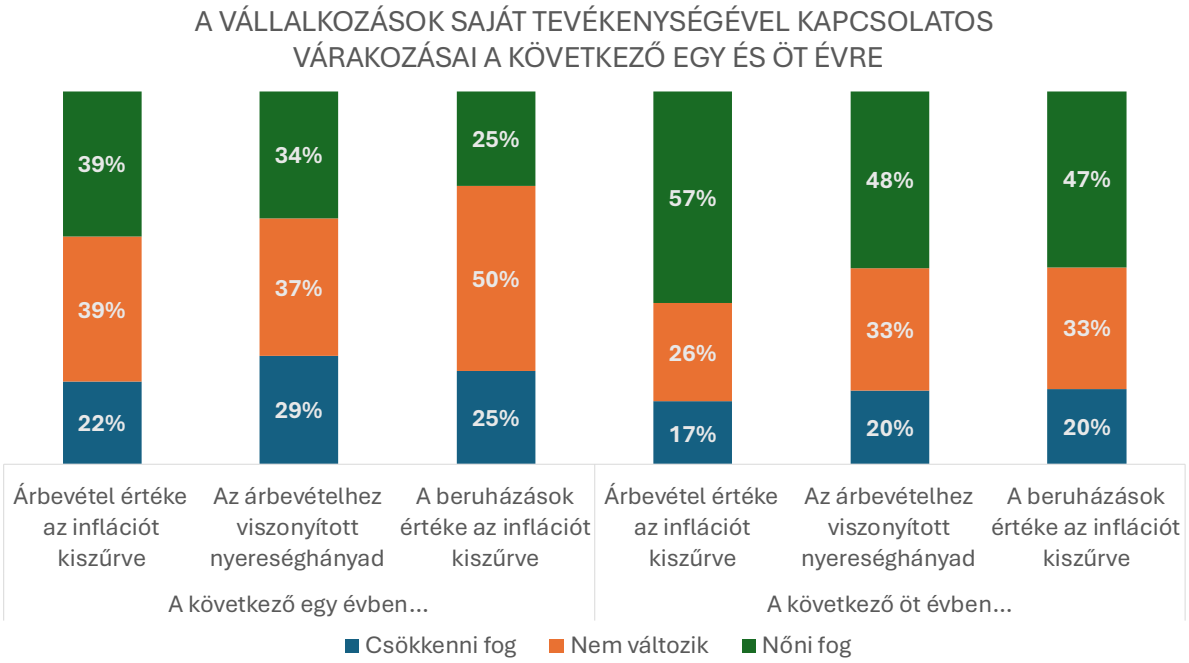
1. Óvatos optimizmus;
2. Nehéz év volt;
3. A piac kemény, hierarchikus és működik;
4. A cégek többségének hajtóereje nem a növekedés és nem a profit;
5. A fejlesztések három mozgatórugója a Reputáció, Alkalmazkodás és Minőség.

Cikksorozatunk első részében az aktuális helyzetre és a várakozásokra vonatkozó eredményeket foglaljuk össze, a folytatás mutatja majd be, mit tárt fel kutatásunk a gazdaság meghatározó vonásairól és a vállalkozók terveiről, habitusáról.

Óvatos optimizmus

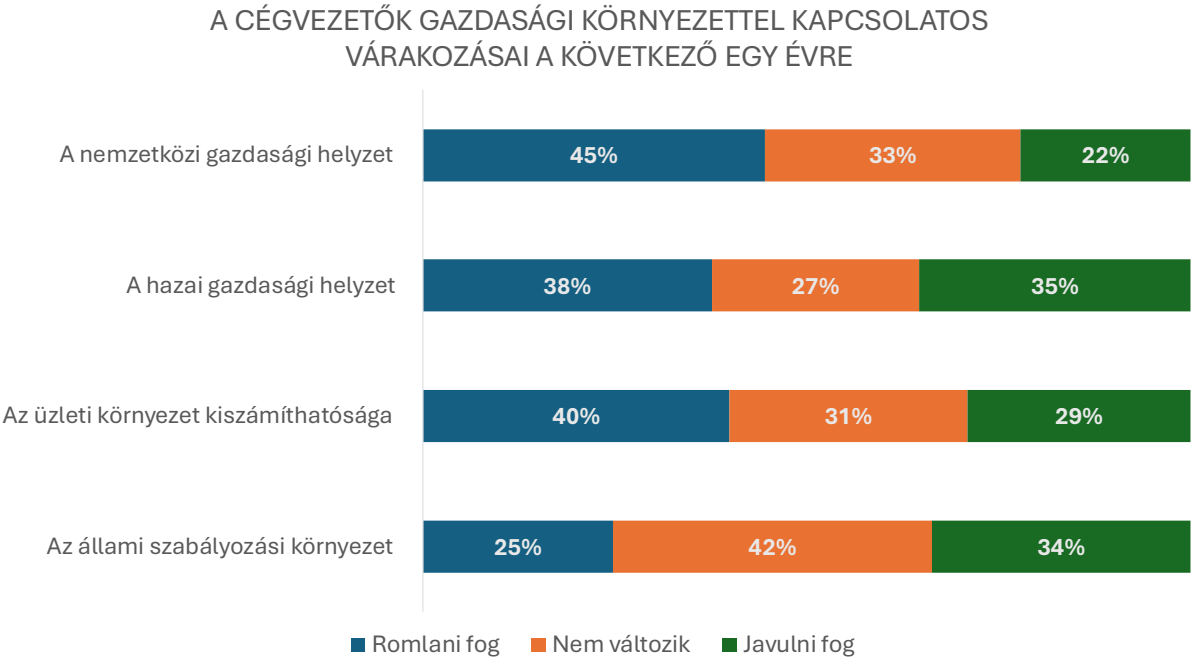
Ahogy korábbi cikkünkben bemutattuk, az ország makroökonómiai helyzete az adott körülmények között nem lehet sokkal jobb. A vállalkozók is így látják, ez azonban nem ássa alá az optimizmusukat. Tízből négyen várják azt, hogy eredményeik három év múlva jobbak lesznek, mint most. Négyen nem számítanak változásra és csak ketten gondolják, hogy sorsuk rosszabbra fordul.

Egy éven belül inkább a kivárás általános, a helyzet javulására kicsivel többen számítanak, mint annak romlására. A legnagyobb csoport úgy véli, hogy árbevétele, nyeresége és beruházási aktivitása jövőre nem fog változni. Hosszabb távon már más a helyzet. Öt év múlva a vállalkozók fele már az árbevétel és a profit növekedésében bízik, ezen az időtávon már csak ötödük vár csökkenést. Elsőre meglepő ez a derűlátás, azonban, ha jobban belegondolunk, érthető. A vállalkozó saját vagyonát, egzisztenciáját viszi a vásárra. Ha nem bízna magában és a körülményekben, akkor feladná.

Forrás: [Jelentés a Magyar Vállalkozásról – 2026]

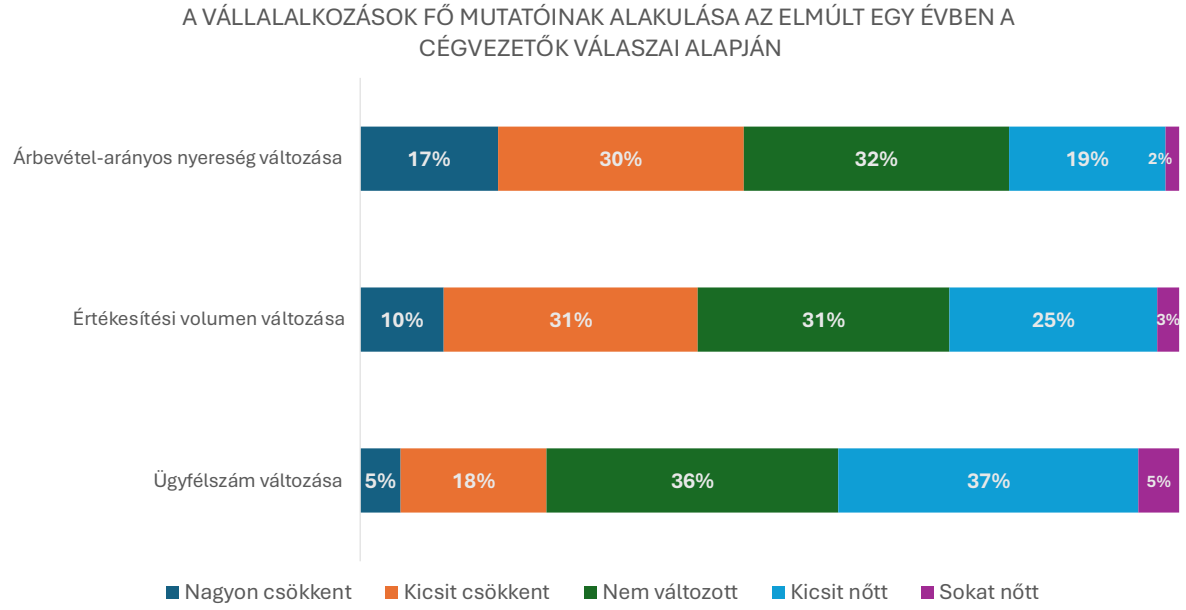
Ez a derűlátás azonban óvatos. A cégvezetők szkeptikusak mind a nemzetközi, mind a hazai gazdasági környezet jövő évi alakulásával kapcsolatban. Magukban bíznak inkább, nem a körülmények javulásában, alapállapotként tekintenek a piaci bizonytalanságra. Az össze-vissza viszonyok közepette a tűrő- és lavírozó képesség a kulcs.

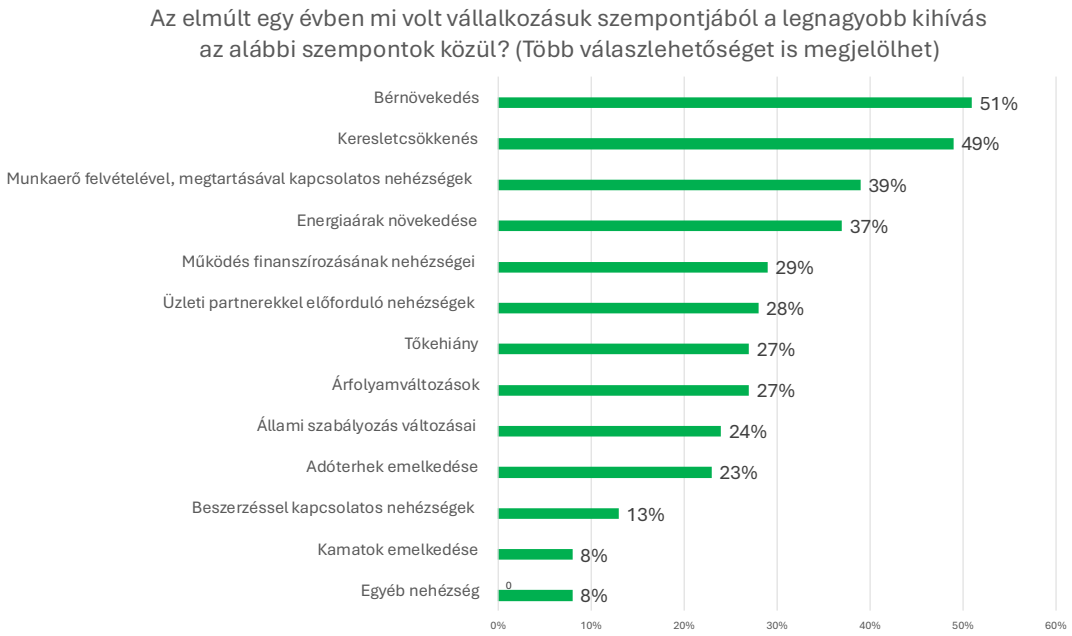

Forrás: [Jelentés a Magyar Vállalkozásról – 2026]

Nehéz év volt

A többség számára az ügyfelek száma nőtt, az árbevétel csökkent, a haszonkulcs is esett tavaly - a vállalkozók számára 2025 rosszabb év volt, mint 2024. Arra, hogy hol szorít a cipő, a válasz majdnem pontosan ugyanaz, mint egy évvel korábban: a keresletcsökkenés és a béremelkedés harapófogója szorítja a cégeket. Ez a nyomás valamivel enyhült az egy évvel korábbihoz képest, azonban még mindig jelentős.

Forrás: [Jelentés a Magyar Vállalkozásról – 2026]

A tavalyi és a tavalyelőtti kutatásunk is azt mutatta, hogy több cégvezető számol be helyzetük romlásáról, mint ahányan javulást érzékelnének. A vállalkozók jövőbe vetett hite mégis erős maradt. Ez több tényező együttes eredménye lehet.

- A koronavírus óta megbolydult a világ. Ahogy kötetünk a gazdaság helyzetéről szóló fejezete is mutatja, a nehézségek elsősorban a geopolitikai földrengések generálta hullámoknak és az európai gazdaság gyengeségének köszönhetőek. Mindenki várja, legalábbis reméli, hogy elül a vihar.
- Kutatásunk 2026 áprilisa és júniusa között zajlott, a választások a változás reményét, a forint erősödését, a kamatok csökkenését hozták.
- A vállalkozó saját vagyonát, egzisztenciáját viszi a vásárral, ha nem bízna magában és a körülményekben, akkor feladná.

A reális helyzetértékelés és a jövővel kapcsolatos derűlátás logikailag nem zárja ki egymást, sőt gyakran a sikeres működés egyik fontos összetevője.

A vállalkozás lényege, hogy valaki a jelenben teszi bele energiáját, pénzét, kapcsolatait egy olyan tevékenységbe, ami majd a jövőben hoz eredményt. Ezt három esetben érdemes megtenni. Az egyik lehetőség, hogy valaki jobb tudással, információkkal rendelkezik, látja, amit mások nem. Az is lehet, hogy valaki kivételes képességei vagy privilégiumai miatt olyan dolgokat tehet meg, amilyeneket mások nem. Ha valaki se nem okosabb, se nem erősebb az átlagnál, akkor azért hajlandóbb több kockázatot vállalni, mert jobban hisz abban, hogy érdemes.

A vállalkozók nem okosabbak, nem privilegizáltabbak, mint a társadalom többi része. Elsősorban a jövőbe és önmagukba vetett hitük sarkallja őket cselekvésre, ez teszi őket az ország fejlődésének motorjává. Azonban nehéz a terep, ahol motoroznak – erről szól majd a Jelentés eredményeit bemutató sorozatunk következő része.

A jelentés készítőinek önmeghatározása

„Közvetítők vagyunk: a cégvezetőktől tanulunk, a tőlük, róluk szerzett tudást adjuk vissza nekik. Nem fejleszteni, nem értékelni, hanem megérteni akarjuk a vállalkozókat. A saját erőforrásait kockáztató, a kihívásokkal közvetlenül megküzdő vezetők ismerik legjobban a vállalkozás tudományát. Oka van annak, hogy mit, miért csinálnak, illetve mit miért nem csinálnak. Legtöbbször nem a tudás vagy a motiváció hiánya akadályozza őket a munkájukban. Arra nem figyelnek, amire nem érdemes, és ott nem igyekeznek, ahol akadályt, kockázatot látnak. Gyanakvásaik, ódzkodásaik, félelmeik nem hibák, hanem jelek, amelyeket megértve jobban láthatjuk a gazdaság törvényszerűségeit, állapotát és változását.”